

DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh40200>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 17.12.2019
Kabul Tarihi: 28.02.2020
Online Yayın: 29.02.2020

Article Type: Research article
Submitted: 17.12.2019
Accepted: 28.02.2020
Published Online: 29.02.2020

Atıf Bilgisi / Reference Information

Ak Bingül, B., Türk, A. & Ak, A.R. (2020) Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: “Kırklareli Üniversitesi Örneği”. *Journal of History School*, 44,613-630.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIĞI: “KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ”¹

Berna AK BİNGÜL², Armağan TÜRK³ & Rengin AK⁴

Öz

Bu çalışmada, Kırklareli Üniversitesi’nde okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin tespit edilmesi amacıyla 558 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışmasından elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. İlk olarak anketlerin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile test edilmiştir. Ardından, demografik özelliklerin farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Pearson chi-square test analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonuçlarına göre, öğrencinin yaşadığı yer ve yaşı, cinsiyeti, sınıfı, öğretim durumu, anne ve babasının eğitim durumunun finansal okuryazarlık üzerinde belirleyici bir etkisi bulunmazken sadece öğrencilerin okudukları bölüm ile finansal okuryazarlık arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Sonuç olarak öğrencilerin bazı temel finansal konular hakkında bilgi sahibi olmalarına karşın yeterli düzeyde finansal okuryazar olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Finansal Eğitim, Finansal Eğitim, Üniversite Öğrencisi.

¹ Bu çalışma, “Kırklareli Üniversitesi Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Özelliklerinin Belirlenmesi” adlı KLUBAP-171 No’lu Projeden türetilmiştir. Makale yazımı yazar etki oranı:

1.yazar: %40, 2. yazar: %30, 3. Yazar: %30

²Dr.Öğr.Üyesi, Kırklareli Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bankacılık ve Finans Bölümü, berna.akbingul@klu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-2813-2780

³Dr.Öğr.Üyesi, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, İ.İ.B.F, İktisat Bölümü, aturk@bandirma.edu.tr, Orcid: 0000-0002-6646-9333

⁴Prof. Dr. Kırklareli Üniversitesi, İ.İ.B.F, İktisat Bölümü, rengin.ak@klu.edu.tr, Orcid: 0000-0003-0364-9975

Financial Literacy among University Students: “Case of Kırklareli University”

Abstract

The aim of this study is to determine the financial literacy levels of the students studying at Kırklareli University. In this context, the data obtained from the survey conducted on 558 students were analyzed using SPSS program in order to determine the financial literacy levels of the students. First, the reliability of the questionnaires was tested with Cronbach's Alpha coefficient. Then Pearson chi-square test analysis was performed to determine whether demographic characteristics differed. According to the results of the analysis, there is a significant relationship between students' major and financial literacy while their age, gender, grade, educational background, educational status of their parents and the place they live do not have a decisive effect on financial literacy. As a result, it is concluded that they are not financial literate enough although students have knowledge about some basic financial issues.

Keywords: Financial Literacy, Financial Education, Financial Education, University Student.

GİRİŞ

Finansal okuryazarlık kavramı, son dönemlerde bilimsel ve deneysel çalışmaların ana konusu haline gelmiştir. Yaşanan ekonomik krizler, yüksek işsizlik oranları, mortgage krizi, bireysel ve kamu borçlarının artması, enflasyon ve yüksek düzeyde finansal belirsizlikle sonuçlanan küresel finansal kriz, finansal bilgi ve becerilere sahip olmanın önemini vurgulamıştır. Çağdaş finansal ürünlerin anlaşılması, finansal yatırım ve bunun yanında finansal risklerden korunma ve bilinçlenme belli bir düzeyde finansal okuryazarlığa sahip olmayı gerektirir. Finansal okuryazarlık düzeyinin artması, hanehalkı gelir düzeyi dolayısıyla da genel ekonomi için olumlu sonuçlar ortaya çıkarmakta ve yaratılan farkındalık bireyin finansal yatırım kararlarında ve tasarruf bilincinde etkili olmaktadır. Bu durum finansal piyasaların etkin bir işleve sahip olmasına neden olmaktadır.

2000 sonrası dönemde Dünya’da ve Türkiye’de gündeme gelen finansal okuryazarlık kavramını üniversite öğrencileri kapsamında incelemek ve farklı alanlarda eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini ortaya koymak önem arz etmiştir. Bu bağlamda yapılan çalışmada, Kırklareli Üniversitesi İlahiyat, Grafik, Bilgi Yönetimi, Türk Dili ve Edebiyatı, Aşçılık, Bankacılık ve Finans, Mimarlık, Turizm İşletmeciliği, Turizm Seyahat, Medya İletişim, Yapı Denetim, Bilgisayar Programcılığı, İİBF, Tarih ve Sosyoloji

bölmelerinde okuyan öğrencilere anket uygulanarak finansal okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1. FİNANSAL OKURYAZARLIK KAVRAMI

Finansal okuryazarlık, bireyin finansal piyasalardaki gelişmeler karşısında uygun kararlar alabilmesi ve planlama yaparak kendi finansal durumunu yönetebilme yetkinlik ve becerisine sahip olması şeklinde tanımlanabilir. Başka bir ifade ile bireylerin bütçe yapma, tasarruf, borç alma ve yatırım gibi anahtar finansal kavramlar hakkında bilgi sahibi olmaları ve bu bilgileri kararlarında kullanabilme becerisidir ve beş bileşeni vardır (tbb.org.tr):

- Finansal kavramlarla ilgili bilgi
- Finansal kavramlarla ilgili iletişim kurabilme yeteneği
- Kişisel finans yönetimi becerisi
- Uygun finansal kararlar verme becerisi
- Gelecekteki finansal ihtiyaçlar için planlama yapma davranışı

Finansal okuryazarlık eksikliği, sadece gelişmekte olan ekonomilerin bir sorunu değildir. Gelişmiş ekonomilerdeki tüketiciler de, finansal kavramları anlamak ve müzakere etmek, finansal riskleri etkin bir şekilde yönetmek ve finansal tehlikelerden kaçınmak için finansal prensiplerin güçlü bir şekilde anlaşıldığını gösterememektedir.

Bundan dolayı da Finansal okuryazarlık yetkinliğinin artırılması ve finansal erişimin kolaylaştırılması için Dünya Bankası (Worldbank) ve Ekonomik Kalkınma İş birliği Örgütü (OECD) gibi birçok uluslararası kuruluş, finansal okuryazarlık konusunda çeşitli araştırmalar ve raporlar yayınlamaya ve hatta onu devlet politikası haline getirmeye teşvik etmektedir. Finansal okuryazarlık düzeyi, eğitim ve gelir seviyelerine göre değişmektedir, ancak kanıtlar, yüksek gelirli yüksek eğitimli tüketicilerin, daha az eğitimli, düşük gelirli tüketiciler gibi finansal meseleler konusunda yetersiz olabileceğini ve öğrenmekte tereddüt ettiklerini göstermektedir.

Öncelikli olarak genç nüfusu oluşturan üniversite öğrencileri için, rekabet şartları yeni finansal sorumluluklar getirmektedir ve bunun sonucu olarak ta öğrencilerin eğitime odaklanmaları ve başarıya ulaşması zorlaşmaktadır. Genç nüfusun üniversite eğitimi sırasında veya sonrasında iş hayatına atılacak olması bu yaş gurubu için finansal okuryazarlığı önemli kılmaktadır. Finansal okuryazarlığın önemli unsurlarını oluşturan finansal bilgi düzeyi, finansal tutum

ve finansal davranış biçimi mikro ve makroekonomi bağlamında düşünüldüğünde yaratılan finansal bilinç finansal piyasaların etkin bir işleve sahip olmalarına neden olabilmektedir. Bu noktadan hareketle üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi, finansal bilgi düzeylerinin ve dolayısıyla da finansal farkındalığın artırılması tasarruf ve yatırım bilincinin oluşturulması açısından önem kazanmaktadır.

Öğrencilerin gelecekteki başarısı, başarılı mezunlar olarak bugün ve daha önemlisi yarın ihtiyaç duydukları temel yaşam becerilerini öğrenmeleri, geliştirmeleri ve güçlendirmeleri için fırsatlar sağlamaya dayanmaktadır. Kişisel finansal eğitim hizmetlerinin artık günümüz öğrencileri için bir istisna olmadığını – beklenti haline geldiği bir gerçektir (Goebel, 2019).

2. LİTERATÜR TARAMASI

Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlığı kapsamında yapılan çalışmalarda, özellikle öğrencilerinin finansal bilgi düzeyleri ölçülmeye çalışılmış ve elde edilen bilgiler öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile karşılaştırılmıştır. Bu kapsamda, cinsiyet, yaş, sınıf, öğrenim düzeyi, anne ve babanın eğitim seviyesi, bağımsız yaşama, finansal yetenek düzeyi, finansal eğitim, girişimcilik, psikolojik faktörler, demografik değişkenler açısından temel düzey ekonomi ve finans bilgileri test edilmiştir. Bu konudaki literatür çalışmaları ulusal ve uluslararası çalışmalar olarak incelenmiştir.

2.1. Ulusal Literatür

Ergün ve Serel (2019) çalışmalarında, 2050 öğrenci üzerinde yapılan anket çalışması ile elde edilen veriler, parametrik olarak t-testi ve Anova, parametrik olmayanlar ise Marin, Whitney U. ve Kruskal Wallis H. yöntemleri ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular ışığında; öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, finansal okuryazarlık seviyesinin temel belirleyicilerinin; cinsiyet, yaş, öğretim türü, eğitim alanı ve düzeyi, akademik başarı, çalışma hayatına ait deneyim, aile eğitim ve gelir düzeyi ve kredi kartı sahipliği parametrelerinin olduğu belirlenmiştir.

Boz (2019), Kütahya ilinde özel eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin velilerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin tespiti amacıyla, 692 veli ile gerçekleştirmiş olduğu anket çalışmasından elde edilen veriler analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre; araştırmaya dâhil edilen velilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Demografik değişkenlerin finansal okuryazarlık üzerinde herhangi bir etkisi gözlemlenmemiştir.

Gümüş ve Pailer'nin (2019), finans eğitimini tamamlamış öğrencilerle, tamamlayamamış öğrenciler arasındaki finansal okuryazarlık seviyesi farklılıklarını ölçmek amacıyla Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF işletme 1. ve 4. Sınıflarında okuyan 268 öğrenci üzerinde yapmış oldukları anket çalışmasından elde etmiş oldukları verileri bağımsız örneklem t-testi analizine tabi tutmuşlardır. Analiz sonuçlarına göre; finans dersi alınmasının anlamlı bir ilişki içerisinde olduğu ve en önemli farklılıkların faiz, risk-getiri ilişkisi, finansal araçlar ve piyasalar konularında ortaya çıktığı gözlemlenmiştir.

Şenbayram'ın (2019) çalışmasında, finansal okuryazarlık konusunu teorik olarak incelemek ve Harran Üniversitesi Suruç Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin belirlenebilmesi amacıyla 102 öğrenciyle yüzyüze mülakat yöntemi ile yapılan anket çalışması sonrası elde edilen veriler Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testleri ile analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre; bankacılık ve finans bölümü öğrencilerinin finansal okuryazarlığının diğer bölüm öğrencilerine göre daha yüksek seviyede olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Aydın (2018) tarafından, finans eğitimi ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin tespit edilebilmesi amacıyla, Haliç Üniversitesinde 2015-2016 arasında okuyan 300 öğrenci üzerinde eğitimleri öncesi ve sonrasında yapılan finansal okuryazarlık derecelerini ölçen bir anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması ile öğrencilerin finansal eğitim almalarının finansal okuryazarlıkları üzerinde geliştirici bir etkisinin olup olmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin finans eğitimlerinin finansal okuryazarlıkları üzerinde beklendiği kadar etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kocabıyık ve Teker'in (2018), Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerini tespit edebilmek amacıyla, 708 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışmasından elde edilen verilerin sonuçlarına göre; finansal okuryazarlık seviyesinin arasında cinsiyet, anne eğitim durumu ve İİBF öğrencisi olmak gibi değişkenlerden etkilendiği gözlemlenmiştir.

Bekereci, Ayriçay ve Dündar (2018) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin İslami finansal okuryazarlık düzeyleri ve psikolojik belirleyicilerini tespit edebilmek amacıyla, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde okuyan 640 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışması sonucunda elde edilen verileri İslami finansal okuryazarlığın etkilenmesi beklenen psikolojik faktörler açısından yorumlayabilmek amacıyla faktör analizi

yöntemi, t-testi ve korelasyon analizi yöntemleri ile analize tabi tutmuşlardır. Çalışmanın bulgularına göre; psikolojik faktörlerin finansal okuryazarlık seviyesi ile ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dirican ve Ayrancı'nın (2018) çalışmasında, İstanbul Arel Üniversitesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin tespit edilebilmesi amacıyla İİBF ve Uygulamalı Bilimler öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen anketlerle elde edilen veriler keşfedici faktör analizi yöntemi ile yorumlanmaya çalışılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük olduğuna vurgu yapılmıştır.

Bayrakdaroğlu ve Bilge (2018), finansal eğitim almış kadınların finansal okuryazarlık seviyelerinin eğitimleri ve demografik özellikleri ile olan ilişkisi ortaya çıkartılmak amacıyla 150 kadına uygulanan anket formu sonrasında elde edilen verilerin SPSS uygulaması üzerinde ki-kare ve iki yönlü Anova yöntemleri ile analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre; finansal eğitimin finansal okuryazarlık üzerinde etkisi bulunmaktadır. Ayrıca, demografik özelliklerin de kadınların finansal okuryazarlığı üzerinde etkili olduğu sonucu da ortaya çıkmıştır.

Kaya ve Güneş'in (2018) çalışmalarında, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bankacılık ve Finans Bölümü öğrencileri üzerinde yapılan anket çalışmasından elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyeleri orta-düşük-çok düşük-yüksek şeklinde sıralanmakta, ayrıca; cinsiyet, öğrenim türü, sınıf, kredi kartı kullanımı, internet bankacılığı kullanımı ve döviz alım-satım işlemleri ile uğraşılmasının finansal okuryazarlığın anlamlı belirleyicileri olduğu belirtilmektedir.

Yücel ve Çiftçi (2018), Hacettepe ve Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesinde okuyan 300 İİBF öğrencilerinin anket yöntemi ile elde edilen verileri analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin %45'inin finansal okuryazarlık durumunun ortalama düzeyde olduğu, %38,6'sının ise finansal okuryazarlık düzeyinde başarılı olarak değerlendirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Ergun, Çinko, ve Avcı'nın (2018), Türk üniversite öğrencilerinin girişimcilik arzuları ile finansal okuryazarlık seviyeleri arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek amacıyla, Marmara Üniversitesinde öğrenim gören 1040 öğrenci üzerinde gerçekleştirilen anket çalışmalarında elde edilen veriler t-testi yöntemine göre analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre; girişimcilik arzusu ile finansal okuryazarlık arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: “Kırklareli Üniversitesi Örneği”

Güvenç'in (2017) çalışmasında ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde 79 program analiz edilerek elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Araştırma bulgularına göre ilköğretim seviyesinde sosyal bilgiler ve matematik dersleri ile birlikte finansal okuryazarlık çıktısının daha fazla olduğu gözlemlenmiştir. Öğrenme çıktılarında ise tasarruf kavramı, bütçe kavramı ve bilinçli tüketici olma gibi kavramların ön plana çıktığı belirlenmiştir.

Çömlekçi (2017), katılım bankası müşterilerinin İslami finansal okuryazarlık seviyelerinin belirlenebilmesi amacıyla, 401 örneklemden anket yöntemi ile elde etmiş olduğu verileri analiz etmiştir. Çalışmada elde edilen bulgulara göre; katılım bankacılığı müşterilerinin İslami finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük bir seviyede olduğu ve İslami finansal okuryazarlık düzeyinin önemli belirleyicilerinin cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, meslek ve gelir grubu olduğu da sonuçlarla gözlemlenmiştir.

Güler ve Tunahan (2017) çalışmalarında, hanehalklarının finansal okuryazarlık dereceleri ve demografik özelliklerin finansal okuryazarlığın belirleyicisi olup olmadığı belirlenebilmesi amacıyla, 453 kişi üzerinde yapmış oldukları anket çalışmasından elde ettikleri verileri ki-kare ve kümeleme analizi yöntemleri ile uygulamaya tabi tutmuşlardır. Analiz sonuçlarına göre hanehalkının yarıdan fazlasının düşük finansal okuryazarlık seviyesinde olduğu ve finansal okuryazarlık ile demografik özellikler ve tasarruf anlayışı arasında anlamlı bir ilişki olduğu borçlanma davranışı ile ilgili olarak ise herhangi anlamlı bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Karaa ve Kuğu (2016), Üniversitelerin finansal okuryazarlıklarının tespit edilmesi, basit ve gelişmiş finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin tespiti ve sosyal medya kullanımı ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla, 1119 üniversite öğrencisinden anket yöntemi ile elde edilen verilerin analiz edildiği çalışmanın sonucunda; basit ve gelişmiş finansal okuryazarlık kavramlarının birbiri ile ilişkili olduğu, sosyal medyada önemli ekonomistlerin ve yaptıkları paylaşımların takibi sayesinde de finansal okuryazarlık derecesinin artışının açıklayıcısı olduğu ayrıca yaş, sınıf ve çalışma alanının da finansal okuryazarlığın önemli belirleyicileri arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özdemir, Temizel ve Sönmez'in (2015), OECD finansal okuryazarlık ölçeğinin Türkiye'deki üniversite öğrencilerine uygulanabilmesi için Anadolu Üniversitesi İİBF öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen analiz sonuçlarına göre; üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

2.2. Uluslararası Literatür

Seotsanyana (2019) Lesotho Üniversitesi'nde finansal eğitim alan öğrencilerin finansal okuryazarlıklarının tespiti ve öğrencilerin finansal yeteneklerinin geliştirilebilmesine fayda sağlayabilecek stratejilerin belirlenmesi amacıyla, 60 öğrenci üzerinde tanımlayıcı istatistikler metoduyla gerçekleştirilen analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin öğretmenlerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin artırılabilmesi için öğretmenlerin finansal okuryazarlık seviyelerinin de geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Pesando (2018) finansal okuryazarlığın ve öğrencilerin eğitim yaşantılarına verdikleri değer arasında bir ilişki olup olmadığının ve yüksek finansal okuryazarlık seviyesinin daha yüksek gelir elde edebilmek için eğitime daha fazla önem verilebileceği hipotezinin tespiti amacıyla, OECD'den elde edilen veriler analiz edilmiş ve analiz sonucunda yüksek finansal okuryazarlığın eğitim yaşantısında faydaları olmakla birlikte eğitime verilen önem ve finansal okuryazarlık arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Chaipat (2019) finansal davranış, yetenekler ve finansal okuryazarlıkla aralarındaki ilişkinin tespit edilebilmesi amacıyla, "Practical Economics for Daily Life Course" dersini alan 155 öğrenciyle kurs öncesi ve sonrası anket ve test yapılarak gerçekleştirilen analizin sonuçlarına göre; dersi alan öğrencilerin finansal okuryazarlık dereceleri kurs öncesi yapılan ölçümlere göre daha yüksek seyretmekle birlikte, kurs sonrası olması beklenen yükseklikte de olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Wright (2016) Christian College öğrencilerinin finansal okuryazarlıklarının tespiti amacıyla, gerçekleştirmiş olduğu anket çalışmasından elde edilen verilerin analiz edilmesi sonucunda; finansal yetenek ve davranışların finansal okuryazarlık ile pozitif ve anlamlı şekilde ilişki içerisinde olduğu tespit edilmiştir.

Solesbee (2015) çalışmasında, finansal kapasite ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkiyi tespit edebilmek amacıyla, 22 erkek 28 kadından oluşan örneklem üzerinde uygulanan testlerden elde edilen verilerin analiz edilmesi sonrasında elde edilen bulgulara göre; deneye katılan bireylerin bağımsız yaşamları ile finansal okuryazarlıkları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

3. YÖNTEM

Çalışmanın amacı,

- Bir devlet üniversitesi olan Kırklareli Üniversitesi’nde okuyan öğrencilerinin; finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi,
- Finansal okuryazarlık seviyeleri ile öğrencilerin demografik özellikleri arasındaki ilişkilerin ortaya konması ve
- Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin yükseltilmesi için stratejilerin geliştirilmesidir.

Araştırmanın amacı doğrultusunda araştırmacıların görev yaptıkları Kırklareli Üniversitesi’nin farklı fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarındaki öğrencilere anket uygulanmıştır. Yapılan anketin anlaşılabilirliğinin sağlanması amacıyla 25 öğrenciye pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Kırklareli Üniversitesi öğrencilerine yönelik yapılan finansal okuryazarlık anketi 558 öğrenciye uygulanmış ve araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla anketler gönüllülük esasına göre yapılmıştır. Ankete katılan öğrencilerin okul dağılımı İlahiyat Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Mimarlık Fakültesi, Turizm Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Yüksek Okulu, Lüleburgaz Meslek Yüksek Okulu ve Pınarhisar Meslek Yüksek Okulu şeklindedir. Ankete katılan öğrenciler bu okulların İlahiyat, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Sosyoloji, Mimarlık, Turizm İşletmeciliği, İktisat, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Uluslararası İlişkiler, Bankacılık ve Finans, Grafik, Bilgisayar Programcılığı, Bilgi Yönetimi, Aşçılık, Turizm Seyahat, Medya İletişim ve Yapı Denetim bölümlerinde okumaktadır. Ankete katılan öğrencilerin 211’i erkek (%38) ve 347’si kız (%62) öğrencidir.

Uygulanan 572 anketten 558’i değerlendirilirken 14 anket farklı eksikliklerden dolayı değerlendirmeye alınamamıştır. Yapılan anketten elde edilen bulgular için SPSS programından yararlanılmıştır. Yapılan tüm testler için anlam düzeyi %5 ($p=0,05$) tir.

Verilerin toplanmasında, araştırmanın amacına yönelik olarak sekiz alt başlıkta 40 sorudan oluşan bir ölçme aracı kullanılmıştır. Anketin ilk bölümü kişisel bilgilerle ilgilidir. Diğer bölümleri ise; temel düzey ekonomi ve finans, bireysel bankacılık işlemleri, emeklilik ve sigortacılık, finansal tablolar, vergi ve faiz hesabı yapmaya yönelik sayısal işlem içeren sorulardan oluşmuştur.

4. BULGULAR VE YORUM

Anket formu üç başlıktan oluşmaktadır. İlk bölüm demografik özellikler ile ankete katılan öğrencilerin sınıf, bölüm, öğretim türü gibi bazı bilgileri içermektedir. Anketin ikinci bölümü öğrencilerin temel finansal düzeylerini ölçmek amacıyla seçmeli sorulardan oluşmaktadır. Bu bölümde temel düzeyde ekonomi ve finans, bireysel bankacılık, emeklilik ve sigorta, finansal tablolar, yatırım ve vergi mevzuatıyla ilgili temel bilgilerin düzeyini ölçmek amacıyla seçmeli sorular sorulmuştur. Anketin son bölümünde ise basit matematik ve faiz hesaplamalarının yapılabilir olup olmadığını ölçmek amacıyla seçmeli sorular sorulmuştur. Ankette kullanılan soruların hazırlanmasında literatürde yer alan benzer çalışmalardan yararlanılmıştır. Anketler SPSS programı yardımıyla işlenmiştir. İlk olarak yapılan anketlerin güvenilirliği test edilmiştir. Bu amaçla en yaygın kullanılan ölçek güvenilirliği testi olan Cronbach Alfa katsayısına bakılmıştır.

Tablo 1

Güvenilirlik Testi Sonucu

Cronbach's Alpha Katsayısı	Değişken sayısı
,849	33

Cronbach alfa katsayısı 0,849 olarak bulunmuştur. Genel olarak katsayının 0,5 ten küçük olması anketin güvenilemez, 0,6-0,5 arasında olması kötü, 0,6-0,7 arasında olması şüpheli, 0,7-0,8 arasında olması kabul edilebilir, 0,8-0,9 arasında olması iyi ve 0,9'un üzerinde olması mükemmel olarak yorumlanmaktadır. Hesaplanan katsayının 0,849 olması anketin güvenilirliğinin iyi olduğunu göstermektedir.

Cinsiyet değişkeni açısından temel düzeyde ekonomi ve finans bilgisi arasında fark vardır. Yani erkek öğrencilerle kız öğrencilerin bu bölümdeki finansal okuryazarlık düzeyleri farklıdır. Bu farkın en önemli nedeni fikrim yok seçeneğini kız öğrencilerin yoğun olarak tercih etmesidir. Bölümdeki sorular bireysel olarak incelendiğinde “Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır” sorusuna verilen cevaplarda erkek ve kız öğrenciler arasında fark yoktur. Pearson Chi-Square değeri 0,05’ten küçükse gruplar arasında fark yoktur hipotezi reddedilir (Pearson chi-square=.261). “Türkiye’de enflasyon oranı %10’un altındadır” sorusunda gruplar arasında fark olduğu görülmektedir (Pearson chi-square=.000). “Enflasyon oranı piyasadaki faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır” sorusunda gruplar arasında fark vardır (Pearson chi-

squire=.006). Bunun temel nedeni her iki grubunda fikrim yok seçeneğini yüksek oranda tercih etmesidir. “Bir ev kiralamak, ev satın almaya kıyasla finansal açıdan bütçenizi daha rahat kullanmanızı sağlar” sorusunda gruplar arasında fark olmadığı hesaplanmıştır (Pearson chi-square=.103). “Borsalarda sadece hisse senedi alım-satım işlemleri yapılmaktadır” sorusunda gruplar arasında fark vardır (Pearson chi-square=.030). Erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında fark olmasının temel nedeni kız öğrencilerin büyük oranda fikrim yok seçeneğini tercih etmeleridir. “Türkiye’deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul’dur” sorusunda gruplar arasında fark vardır (Pearson chi-square=.015). “Vadesiz mevduat hesabı faiz kazancı sağlar” sorusunda gruplar arasında fark vardır (Pearson chi-square=.042). Yani erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark vardır. Bu soruda erkeklerin verdikleri doğru cevap kızların verdiği doğru cevaplardan anlamlı bir şekilde daha fazladır. “Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir” sorusunda gruplar arasında fark vardır (Pearson chi-square=.000). Bunun temel nedeni kız öğrencilerin %62’sinin fikrim yok seçeneğini tercih etmiş olmasıdır.

Temel düzey ekonomi ve finans çerçevesinde finansal okuryazarlıkta cinsiyet açısından farklılık bulunmaktadır. Erkek öğrencilerin finansal okuryazarlığı bu bölümde anlamlı olarak kız öğrencilerden yüksektir. Fakat bu farkın kaynağı kız öğrencilerin yoğun olarak fikrim yok seçeneğini tercih etmesinden kaynaklanmaktadır.

Cinsiyet değişkeni açısından bireysel bankacılık bölümü için finansal okuryazarlık düzeyleri arasında fark olup olmadığı incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bölümde sorulan altı sorudan dördünde cinsiyet değişkeninin anlamlı olmadığı, iki soruda ise anlamlı fark olduğu görülmüştür. “Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışmaktadır”, “Uzun vadeli kredi kullanmak kısa vadeli kredi kullanmaktan daha maliyetlidir”, “IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır” ve “EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır” sorularına verilen cevaplarda cinsiyet değişkeni açısından fark olmadığı görülmüştür. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .307/.062/.228/ ve .059. “İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilir” ve “İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilir” sorularına verilen cevaplar arasında erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında anlamlı bir fark olduğu hesaplanmıştır. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .045 ve .000. Farkın ortaya çıkmasında kız öğrencilerin vermiş olduğu fikrim yok cevabının fazla olması yanında erkek öğrencilerin verdikleri doğru cevapların anlamlı olarak kız öğrencilerden fazla olmasıdır. Bireysel bankacılıkla ilgili bu bölümde

finansal okuryazarlık açısından cinsiyet değişkeninin önemi olmadığı söylenebilir. Cinsiyet finansal okuryazarlık düzeyini etkilememektedir.

Emeklilik ve sigortacılık konusunda öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyinin ölçülmesi amacıyla beş soru sorulmuştur. Cinsiyetin finansal okuryazarlık üzerinde etkisi olup olmadığıyla ilgili sonuçlar şu şekilde bulunmuştur. Beş sorudan üçünde anlamlı fark yokken iki soruda cinsiyet açısından anlamlı fark bulunmuştur. “SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye’de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvence kurumudur”, “Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir” ve “Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir” sorusuna verilen cevaplarda cinsiyet açısından anlamlı bir fark yoktur. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .241/.097 ve .284. Bireyin yaşı, araç kasko bedelinin belirlenmesinde önemli bir rol faktördür” ve “Türkiye’de emeklilik yaşı herkes için 65’tir” sorularına verilen cevaplarda cinsiyet açısından anlamlı fark bulunmuştur. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .000 ve .001. Cinsiyet açısından farkın olmasının nedeni kız öğrencilerin verdiği doğru cevapların erkek öğrenciler verdiği doğru cevaplardan anlamlı olarak fazla olmasıdır. İki soruda cinsiyet açısından anlamlı fark olmasına karşılık emeklilik ve sigortacılık ile ilgili finansal okuryazarlık seviyesinde cinsiyet değişkeninin önemli olmadığı söylenebilir.

Finansal tablolar bölümünde dört soru sorulmuştur. Cinsiyet değişkeninin etkisi olup olmadığı incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Tüm sorular için cinsiyet değişkeni açısından anlamlı fark bulunmuştur. Yani bu bölümde kız öğrencilerin cevapları ile erkek öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir fark vardır. “Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve öz sermayeyi gösterir”, “Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır”, “Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000TL ve borç hesabında 8.000TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL dir” ve “Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir” sorularına ilişkin Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .000/.008/.009 ve .002. Cinsiyet değişkeni açısından fark olmasının nedeni tüm sorularda fikrim yok seçeneğinin kız öğrenciler tarafından erkek öğrencilere göre yüksek oranda tercih edilmesi ve soruların doğru cevaplarının erkek öğrenciler tarafından daha yüksek oranda bilinmesidir.

Yatırım bölümünde beş soru sorulmuştur. Cinsiyet değişkeninin bölümle ilgili finansal okuryazarlığa etkisi olup olmadığı incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Soruların üçünde anlamlı fark bulunmazken iki soruda anlamlı fark bulunmuştur. “Bir şirketin tahvilini satın alırsanız o şirkete ortak olmuş

olursunuz”, “Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür” ve “Risk düzeyleri aynı olan iki projeden A projesi B projesinden daha fazla getiri sağlamaktadır. Dolayısıyla iki proje arasından B projesi seçilmelidir” sorularında cinsiyet değişkeni açısından verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .117/.075 ve .054. “Hisse senetlerine yatırım yaptığınızda faiz kazancı elde edersiniz” ve “Döviz bir tasarruf aracıdır” sorularında cinsiyet açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .000 ve .006. Cinsiyet değişkeninin anlamlı bir fark yaratmasının nedeni kız öğrencilerin sorulara verdikleri doğru cevapların sayısının fazla olması ve fikrim yok seçeneğinin oransal olarak yüksek olmasıdır.

Vergi mevzuatı bölümünde beş soru sorulmuştur. Bu bölümde cinsiyet değişkeni açısından fark olup olmadığı incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılmıştır. Sorulan üç soruda erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında anlamlı bir fark varken iki soruda anlamlı bir fark bulunamamıştır. “Yeni bir iş kurmadan önce Sanayi ve Ticaret Odası’na kayıt yaptırmak gerekmektedir” ve “Her işyeri sahibi vergi dairesine kayıt yaptırmak zorundadır” sorularından cinsiyet değişkeni açısından fark bulunmamıştır. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .102 ve .837. “Türkiye’de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır”, “Bir vergi yılı 1 Ocakta başlayıp, 31 Aralıkta sona erer” ve Amerikan doları, Euro ve Sterlin arasında TL karşısında en değerli olan para birimi hangisidir?” sorularında cinsiyet açısından verilen cevaplar arasında fark olduğu görülmüştür. Sırasıyla hesaplanan Pearson chi-square değerleri şu şekildedir; .000/.035 ve .000. Farkın ortaya çıkmasında kız öğrencilerin fikrim yok tercihinin oransal olarak yüksek olması ve en değerli para birimi olarak Amerikan Doları ve Euro’nun erkeklere göre yaklaşık %40 daha fazla oranda tercih edilmiş olmasıdır.

Matematik ve faiz hesaplamaları bölümünde yedi soru bulunmaktadır. Bu soruların dördünde cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark yokken üç soruda anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerle kız öğrenciler arasında verdikleri cevaplar açısından fark olmasının nedeni kız öğrencilerin fikrim yok seçeneğini tercih etme oranlarının yüksek olmasıdır. Ayrıca kız öğrencilerin geleceğe yönelik finans planlarının oransal olarak erkeklerden daha az olması da etkindir.

Finansal okuryazarlığın bölüm değişkenine bağlı olup olmadığının tespiti için yapılan testlerde 40 sorudan 33’ünde bölümler arasında anlamlı bir farkın var olduğu görülmüştür. Yani finansal okuryazarlık ile öğrencilerin okudukları

bölüm arasında bir ilişki vardır. Fakat bu ilişkinin ortaya çıkmasında daha çok fikrim yok seçeneğinin tercih edilme oranının yüksek olması etkili olmuştur.

Ankete katılan öğrencilerin buldukları sınıf ile finansal okuryazarlık arasında bir ilişki olmadığı görülmüştür. Yani öğrencinin bulunduğu sınıfın finansal okuryazarlık seviyesi üzerinde bir etkisi yoktur. Sorulan 40 sorunun 24'ünde bu yönde bir sonuç elde edilmiştir. Benzer şekilde öğrencilerin öğretim türü ile finansal okuryazarlık arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğrencinin örgün eğitimde okumasıyla ikinci öğretimde okumasının finansal okuryazarlık düzeyi üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Finansal okuryazarlığın babanın eğitim durumuna bağlı olup olmadığının tespiti için yapılan testlerde 40 sorunun 34'ünde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yani babanın eğitim durumuyla öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyeleri arasında bir ilişki yoktur.

Annenin eğitim düzeyiyle öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyeleri arasında da bir ilişki bulunmamıştır. Sorulan 40 sorunun 35'inde annenin eğitim düzeyi ile finansal okuryazarlık arasında ilişki olmadığı görülmüştür. Ailelerin eğitim düzeyinin öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyeleri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu yönünde bir bulguya ulaşılamamıştır.

Öğrencinin yaşadığı yer ve yaşı ile finansal okuryazarlık seviyesi arasında bir ilişki bulunamamıştır. Sorulan 40 sorudan yaşadığı yer için 37 soruda istatistiki olarak ilişki olmadığı sonucuna ulaşılırken yaşı için 33 soruda istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Genel olarak değerlendirildiğinde ankette tercih edilen öğrencilerin farklı kriterleri ile öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir. Öğrencinin yaşadığı yer ve yaşı, cinsiyeti, sınıfı, öğretim durumu, anne ve babasının eğitim durumunun finansal okuryazarlık üzerinde belirleyici bir etkisi bulunmazken sadece öğrencilerin okudukları bölümler arasında bir fark olduğu görülmüştür. Bu etkini olmamasının temel nedeni tüm sorular için öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Sorulan soruların tamamında öğrenciler ortalamanın altında doğru cevap vermişlerdir. Ayrıca yoğun bir oranda fikrim yok cevabı tercih edilmiştir. Bu cevabın tercih edilmesi de finansal okuryazarlık seviyelerinin yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir. Bölümler arasında farkın var olması da bu nedenlerden dolayıdır. Anketlerde elde edilen bir diğer sonuçta kız öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin erkeklere göre daha düşük olduğudur. 40 sorunun 22'sinde erkek öğrencilerle aralarında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun temel nedeni ise kız öğrencilerin verdikleri

cevapların yanlış olması yanında oldukça yüksek bir oranda fikrim yok cevabı vermiş olmalarıdır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

1990 sonrası dönemde bilgisayar ve iletişim araçlarında yaşanan gelişme her alanda kendisini göstermektedir. Bu araçlarda yaşanan gelişme sonucunda bilgiye ulaşım daha kolay hale gelmiştir. Bu bilgiler içerisinde finansal bilgilerde oldukça hızlı bir şekilde yayılmaktadır. Bilginin yayılma hızının artmasından dolayı isteyerek veya istemeyerek birçok finansal veriyle karşılaşmaktadır. Bu verilerin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi ve günlük yaşantımız için ve gelecek açısından iyi bir şekilde değerlendirilebilmesi için analiz edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede ortaya çıkan finansal okuryazarlık artan bir şekil de her birey için gerekli olmaya başlamıştır. Finansal verileri okuyup değerlendirmek günümüz ekonomisinde artık bir zorunluluk haline gelmiştir. Yaşanan bu dönüşüm nedeniyle ülkeler vatandaşlarının finansal okuryazarlık seviyelerini arttırmaya yeni yetişen nesil için ise finansal okuryazarlığı temelden vermeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda çalışmada üniversite öğrencilerinin temel finansal bilgi düzeyleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Yapılan anket sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin yeterli olmadığı açık olarak görülmektedir. Ankete katılan öğrencilerin büyük kısmı sorulan sorulara yanlış cevap verirken büyük bir kısmı ise sorulan kavramlar hakkında fikri olmadığını belirtmiştir. Cinsiyet ayrımı olarak bakıldığında ise erkeklerin vermiş olduğu doğru cevaplar istatistiksel olarak kız öğrencilerden daha yüksektir. Ayrıca kız öğrencilerin vermiş oldukları fikrim yok cevabı oransal olarak erkeklerden fazladır. Ankete katılan bölümler açısından İİBF öğrencilerinin sorulara vermiş olduğu doğru cevaplar istatistiksel olarak diğer bölümlerden daha yüksektir. Birinci ve ikinci öğretim açısından verilen doğru cevaplar arasında anlamlı bir fark ise bulunamamıştır.

Elde edilen sonuçlar göstermektedir ki üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyeleri istenen düzeyde değildir. Ayrıca kız öğrencilerin finansal okuryazarlık oranının daha düşük olması literatürde kadın okuryazarlığına yapılan atıfların doğruluğunu göstermektedir. Finansal okuryazarlık literatüründe kadınların finansal okuryazar olmaları üzerinde daha fazla durulmaktadır. Kadınların ev ekonomisi yönetimindeki baskın rolleri, bütçe planlamalarını yapma zorunluluğu ve tasarruf bilincinin aileden başlaması gerekliliğinden hareketle kadınlara kazançlarını nasıl artıracığı ve kullanılabilir kaynaklardan en yüksek potansiyele kadar yararlanılmasının öğretilmesi, gelirlerinden en iyi

şekilde yararlanmalarını ve finansal seçimlere güvenle yaklaşmalarına yardımcı olunması gerekmektedir

Günümüzde, düşük tasarruf oranları gerek Türkiye gibi gelişmekte olan ekonomilerin gerekse de gelişmiş birçok ekonominin başlıca sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle yurtiçi tasarrufların artırılması, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve kalkınmanın sağlanması açısından özellikle gelişmekte olan ekonomiler için önemini korumaktadır. Ülke nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan genç nüfusun finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve tasarruf –finansal yatırım bilincinin geliştirilmesi önem kazanmaktadır. Tasarrufların önemli bir kısmının hanehalkı tasarruflarından oluştuğu düşünüldüğünde hanehalkı tasarruflarını artıracak politikalara ihtiyaç olduğu açıktır. Dolayısıyla;

- Finansal okuryazarlık eğitim programları ve/veya seminerleri ile üniversite öğrencilerinin tasarruflarını artıracak politikalar ile finansal eğitime öncelik verilmelidir.
- Paranın kullanımı ve tasarruf alışkanlıklarının yerleşmesi için kadınlara özgü eğitimlerin ve çalıştaylar düzenlenmelidir.
- Üniversitelerde öğrencilerin finansal okuryazarlığını arttırmak için müfredata ders eklenmesi bir seçenek olmakla birlikte çok etkin olmayacağı ve bazı bölümlerde müfredata eklenmesinin getireceği sorunların varlığı açıktır. Müfredata konuyla ilgili ders eklenmesi yanında sürekli eğitim merkezleri ve kariyer merkezleri tarafından eğitim düzenlenmesi diğer seçeneklerdendir. Ayrıca eğitimler sonrası sertifika vb şeklinde belgelendirme yapılması öğrenciler açısından mezuniyet sonrası içinde bir katkı sağlayacaktır
- Konu ile ilgili bilgilendirme broşürleri, bülten ve kitapçıkların kamu kurum/kuruluş ve STK'lar tarafından bastırılarak ulaşılabiliirliği sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Aydın, A. D. (2018). Türkiye'de finans eğitimi ve finansal okuryazarlık üzerine eleştirel bir değerlendirme. *Ekonomi Maliye İşletme Dergisi*, 1(1), 12-20.
- Bayrakdaroğlu, A. & Bilge, S. (2018). Kadınlarda finansal eğitimin finansal okur-yazarlık üzerindeki etkisine yönelik bir araştırma. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 19, 97-120. <http://dergipark.org.tr/sobbiad/issue/39183/428868>

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlığı: “Kırklareli Üniversitesi Örneği”

- Bekereci, N. E., Ayriçay, Y., & Dündar, K.Ö.K. (2018). İslami finansal okuryazarlık: kahrmanmaraş sütçü imam üniversitesi'nde bir alan araştırması. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (33), 45-60.
- Boz, D. (2019). Kütahya ilinde bulunan özel eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenci velilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (82).
- Chaiphath, C. (2019). Improving financial literacy of undergraduate students with supplementary financial lessons: a case of practical economics for daily life. *TEM Journal*, 8(2), 492-497.
- Çiftçi, N. & Yücel, S. (2018). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *İnönü University International Journal of Social Sciences (INIJOSS)*, 7(13), 143-161.
- Çömlekçi, İ. (2017). İslami finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi: katılım bankaları müşterileri üzerine bir araştırma. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1423-1439.
- Dirican, C. & Ertuğrul Ayrancı, A. (2019). İktisadi ve idari bilimler ve uygulamalı bilimler lisans öğrencilerinin finansal okuryazarlığı üzerine bir araştırma: t.c. istanbul arel üniversitesi örneği. *Maliye ve Finans Yazıları*, (111), 79-116. DOI: 10.33203/mfy.461469.
- Ergun, S., Çinko, M., Avcı, E. & Tekçe, M. (2018). An analysis on the relationship between financial literacy and entrepreneurial intention: evidence from Turkish university students. *Economics, Management and Marketing* (Mac-Emm 2018), 25.
- Ergün, K. & Serel, A. (2019). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlığı: balıkesir üniversitesi örneği. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 1385-1410. <http://www.itobiad.com/issue/44987/560067>
- Goebel, P. (No Date). 7 Expert Perspectives on Why Financial Literacy is Important. <https://www.opploans.com/mooc/answers/why-is-financial-literacy-important/>
- Güler, E. & Tunahan, H. (2017). Finansal okuryazarlık: hanehalkı üzerine bir araştırma. *İşletme Bilimi Dergisi*, 5(3), 79-104.

- Gümüş, U. T. & Pailer, M.K. (2019). Öğrencilerin finans dersi alma durumunun finansal okur yazarlık seviyesine etkisi: bir nazilli örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1-1.
- Güvenç, H. (2017). Öğretim programlarımızda finansal okuryazarlık. *İlköğretim Online*, 16(3).
- Karaa, I. E. & Kugu, T. D. (2016). Determining advanced and basic financial literacy relations and overconfidence and informative social media association of university students in Turkey. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 16(6), 1865-1891.
- Kaya, M. & Güneş, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin analizi: bankacılık ve finans bölümü öğrencileri üzerine bir uygulama. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(28), 295-305. DOI: 10.20875/makusobed.512569.
- Kocabıyık, T.& Teker, T. (2018). Finansal okuryazarlık: süleyman demirel üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(2), 117-144. DOI: 10.30692/sisad.440645.
- Özdemir, A., Temizel, F., Sönmez, H., & Er, F. (2015). Financial literacy of university students: a case study for anadolu university. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 11(24), 97-110.
- Pesando, L. M. (2018). Does financial literacy increase students' perceived value of schooling? *Education Economics*, 26(5), 488-515.
- Seotsanyana, M. E. (2019). Assessment of university students' level of financial literacy: the voices of the national university of development studies education students. *Africa Review*, 11(1), 63-76.
- Solesbee, C. (2015). Assessing and predicting the financial capacity and financial literacy of college students. *Modern Psychological Studies*, 21(1).
- Şenbayram, E.A. (2018). Finansal okuryazarlık: Harran üniversitesi suruç meslek yüksekokulu öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Econharran*, 3(3), 1-21.
- TBB. <https://foy.tbb.org.tr/finansal-okuryazarlik-nedir>
- Wright, T. (2016). Comparing the financial literacy of public school, christian school, and homeschooled students. *Journal of Research*.